

NİZAMI KOLANLI

ARZULARIM ÜRƏYİMDƏ QALDI

Hekayə

*Danışacağım bu hayatı hekayesi bir dostumun başına galan,
illerla bu esqin acısını ürşyında daşıyan, yanılı külə dönan bir qalbin sıxlıqlarıdır*

Anam olimdən tutub mənini birinci sinifə aparan da ağladım ve məskibə getmək istədim. Ancaq anama baxıdı ki, oğlum oxumaq lazımdır. Anam moni yola gotirdi. Məktəb binasının qarşısına cətəda dayandıymı. Coxdan tikilmiş bi binyaya diqqətlə baxdım. Hər mərtəbəli bina hansı bayın evi olmuşdu. Sovet hökuməti bu evi boyin elindən alıb, məktəb binası etmişdi.

Anamı birinci mərtəbədə bir otşa daxil olduq, bizi yaşılır bür müslümlərin qırşıldadı. O, elini bığma qoydu, adımı sorudu, utandığından cavab verə bilmədim. Anamın moni evoziməndən cavab verdi ki, adı Zöhərbər. Müslümləri "lap yaşı" deyib, olimdən tutud və meni bir qızın yanında oturdurdu.

- Senin yerin buradı, Sabinənin yanında oturacaqsan - dedi. Dönlüb qza baxdım, görün çənəndəki xala satası, tez başını aşağı saldım.

darsde oturmuşduq, sinifdə tam sakitlik idi. Dönlüb diqqətlə Sabinəye baxdım, sənki birinci dofe iddi, onu görürüm. O qəder gözəl idi ki, az qalrırdı sağlam başından çıxıñ. Bir elin çiyinme toxunması moni xayallardan ayrıldı.

- Zöhər, yaman fikro getmison, deyəsan? - Müallim sonıodu.

Özümü türdüm, bilmədim ne cavab verim. Yaxşı ki, müallim məndən aralındı. Dars necə qurtardı, bilmədim. Zəng çalındı, çöle çıxdı. Men gəzimü ondan çəkə bilmirdim. Ele fikirledim ki, gəzimü ondan çoxsem o, yoxa çıxacaq. Görəsan menə no olub? - deyo özümü qınamaya, sərgü-suala tutmağa başladım. İdmən meydancasına qədüm. Meydançada uşaqlar futbol oynayırlar, men de onlara qoşuldum. Zəng çalındı, hamı sinfə qədidi. Həmin günə dərs necə qurtardı, bilmədim. Dərsdən sonra evə gedəndə Sabinəye yaxınlaş-

utandığımız qızarmışdım. Başımı qaldınb üzüne baxdım. Özüm də bilməden:

- Sabina, soni seviron! - deyib qaçdım.

Bir az gedəndən sonra dönlüb arxaya baxdım. Sabino yerdində dayanıp arxamca baxırdı. Həmin gün fikirledim ki, görən Sabino sabah mene ne deyecək.

Səher məktəbə geləndə, o həle galmaməmişdi. Onun golmeyini gözleyirdim. Bir azdan o qapıdan içeri girdi. Men isə başını aşağı saldım guya ki, onu görmürəm. Sabino galib yandıda dayandı:

- Qorxumam ki, moni homişə darda qoyub qaçaşan, - deyib öz yerine keçdi. Bu söz meni berk tutdu.

İller keçidindən sonra onun mona dediyi bu söz heçqən oldu. Elə oldu ki, men doğrudan da onu qoyub qaçdım..

Aylar, iller keçidindən. Biz artıq bir-birimizi sevirik. Artıq valideyinlərimizdə bizim bi sev-gimizdən xəberdən olmuşdu. Sökkincini sıni qurtardıq. 9-10-cu sınıfı başında kendisə oxumaq lazımdı. Sabino daha oxumaq istərdi. Vaxtumız olanda imkan tapın, dəqiqi düşündə Armađ agacının altında görüşürük, gelecek hayatımızdan danışardı. Sabino homişə deyərdi ki, Zöhərbər, burda qalmışa istəmirəm, evlenib burdan şəhəre köçür. Menim fikrim o idi ki, orta məktəbi bitirdikdən sonra Sabinəye nişan aparm. Əşqərlikdən qaytdıqdan sonra isə hem qayıb oxuyum, hem də mislişə işe dözləm. Orta məktəbi bitirdikdən sonra valideyinlərimə Sabinəye qarşı ciddi hissələrim olduğunu bildirdim. Atam isə:

- A bala, sen həle herbi xidmətə getmisen, sənə baxxan - dedi.

Atamı ne qədir dəl tutmağa çalışsam da xeyri olmadı.

May ayının 13-de meni herbi xidmətə çağışmış vərəqesi goldı. Sabino ilə görüştü, herbi qulquşla gedəcəyimi bildirdim. Sabino menim bu xəberindən kəsərdi:

- Hərbi xidmətə qazanıb.

Onun bu sözündən eli bil qollarım qılıb yanına düşdü. Ümidsiz bir halda onun üzüne baxdım. Sənki bütün arzularım alt-təst olmuşdu.

Ona:

- Sabina, biz bir-birimizi sevirik. Bizi heç kim ayra bilməz, - dedim.

İkinci gün həmkürtü ilə ağılaşdır. Onu qucaqladım, üzündən axan göz yaşları üzümü istəldi. Bir-birimizə söz verib, and iştirak və aynıldı.

Səheriçi günü moni herbi komissarıraq çağırıldı. Komissarıraqda mona axşam qatarla Bakıya, oradan ise başqa yero gəndərəlöcəyi bildirdilər. Kənd qaytdıqdan sonra Sabinəyə xəber göndərildi ki, axşam meni gedərən, görüşmək lazımdır. Homişəki kimi armud ağacının yanına gəlsin.

Anam bir az yemək hazırlayıb, çantama yığınmışdı ki, yolda yeyim. "Ana, men bir azdır golarem" deyib, bayətdən çıxdım. Təloşik görüs yerine gəldim, amma Sabino həle galmamışdı. Oturub sebirsizliklə onu gözledim. Vaxt gedirdi, o isə həle da galib çıxmır. Ayaq qalxub evlərinə doğru getmək istədim. Sonra yənə daşın üzündə oturub, bir az da gözəlmək qərarına geldim. Elə bil qulqadıq qatarn takərəkinə səsi eşidildi. Basıq qaldranda Sabinənin gözü yaşlı monə basdırıq gərdi. "... - emdiqən qəzəb ola" oğru qədüm. Onu qucaqlayıb, özüməndə asılı olmayaq təz-üzə öpməyə başladı. Onun qollarının arasından taqıtsız qaldığını hiss etdim:

- Sabino, men bu axşam gedərən, sənə məktub yazacam, cavab yaxırasan - dedim.

Sabino göz yaşlarını silərk "mütələq yazacam" dedi. Bir-birimizə tessali verərek ayrıldıq.

Qatarla Bakıya geldik. Səheriçi vəqonlara qızılıb Rusiyannı şəhərlərinə herbi qulquşla göndərildi.

Üç gün yol gedəndən sonra bizi vəqonlardan düşürdük, maşınlara mindirib, herbi hissələrə yola saldılar. MVD deyilən herbi hissədə dəstəqlər qarovalı çıkməkə 2 il herbi xidmət etməliydi.

gözündən axan yaş damcalar kağızın üzərinə düşdürdü. Ürəymələr çırpanrı ki, az qalrıñ sinəmdən çıxıñ. Vərəqin o bürü üzünü çevreirdə orada yaş damcalarının ləkə saldıqları gördüm. Görünür, Səbinin məktubu yazañca göz yaşlarını saxlaya bilməyil. Məktubu oxuduxdan sonra özümüz çox tanha hiss etdüm.

Aylar, iller yaşas-yavaş töbü keçirdi. Səbinə gec-gec məktub yazmaqə başlamışdı. Axurncı məktubunu hərbi xidmətini bürməyinə alt ay qalmış aldım. Məktubda cənəşənmiş fikirlər yazmışdı. Mono no issa olmatlaşa istəmişdi.

Alıt ay keçidindən sonra bizi evə növbə ilə yola salmaqə başlıdlar. Səbinəndən heç bir xəberim olmadığı üçün evə çox tələsindim. Hərbi biletimi, milişdə işləmək üçün lazım olacaq başqa sonadıramı alıb, Azərbaycan yola düşdüm. Bir gecəlik Bakıda qohumlungıldı qalb, sahə rayonu getməyi qərara aldım.

Bakıdakı qohumlarımı məni yaxşı qarşılıdı. Qonşuları da çağırımdılar. Süfrə aqşalar, yed-ikicidik, bir az sorxos da olmuyordum. Atamın omisi qızından Səbinəni sorusaq istədim, am-ma utandım. Onları mane qurdıq Tahirin bəş ay bundan əvvəl evləndiyini dildər. Kimlə evləndiyini, nəne ne üçün xəbor etmediklərini sorusudum. Atamın omisi qızı Tahirin kənddən bir qızla evləndiy-

üzümə baxıb:

- Xoş galimison, - dedi. Onun gözlərindən yaş axındı, yaşlıqları qıpırqırmış qızarmışdı. Gözlərinə inanmadım, qarşında dayanın Sabina idi. Dünyə eli bil başına horlendi, gözlerinə qaraldı. Hiss edən ki, yünlərəm, tez stolun konurundan tutdum. İnana bilmirdim ki, qarşında dayanın Sabinədir. O həle də mənə baxaraq ağlayırdı. Gözünə stolun üstündəki biçağı sataşdı. Biçağı götürüb, qardaşını üstüne atırdım. Tahir tez həyatı qaçı. Atam qarşını kosdı:

- San na iş görürən? - dedi.

- Ata çəkil yoldanın, onu öldürəcəm. O mənə xeyənat edib, sevgiliimi elindən alıb, - dedim.

İstədim irəli gedəm, atam mənə "dayan" deyib, üzümə bir şillə vurdı. Gözünə bir anlıq qaraldı, özümü güclə saxladım. Özümə golondo biçağı yera çırılıb, ağlaya-aglaya evdən çıxdım. Artıq qaralıq düşmənidi. Ar mud ağacının yanına galib, bir daşın üstündə oturdum. Hirsimdən bütün bedənim titroşıldı. Kənddən çıxb getmek qorarına geldim. Ar mud ağacının yanından ayrıldım. Dönüb axurncı daşa ağaca baxdım. Elə həmin ağac idi. Mənim qarətim isə ayılmışdı, elə bil dord moni bir neçə saatda qocalmışdı.

Galib kənd yolunda çıxb, rayona təref üz tutdu. Sahər açıldı.

mu dedim.

Şəyəna getmek üçün avtovazgala galib, rayona düssəndim. Axsəmçəğə rayona çatdım. Fikirleşdim ki, Səbinənin yanına gece gedim, manı heç kəs görməsin. Ona gərəcən rayonada oturub bir az gözləməli oldüm. Çay içə-icə görüşümüzü xeyalma gotirirdim. Nə danışacağımız barədə fikirləşirdim. Hava qaralanda durub xəstəxanaya gedib, hənsi paladı yadıǵını öyrəndim. Tibb bacısından xəstəyənənə sabəbinə sorusudum. Onun yuxılaraq, qara cıvərinin zədələndiriyini, vəziyyətinin ağır olduğunu dedi. Yanunda olan qohumların getdiyini öyrəniib, sakitəcə qapını açıb, içəri kecdim. Onun yadıǵını gördüm. Galib yanında dayandıymış. Üzüntü baxanda dohşata gəldim. O gözəllikdən heç bir oləmet qalmamışdı. Gül kimi solmuşdu. Özümü güclə saxlayırdım. Qəshəndən boğulma- maq üçün barmahını bərkən səxdim. Gözümüzdə yaş damla-damla yero düşürdü. Stulda eyleşib, sinessinin üstündən elini götürüb tutanda gözlerini açıb. Əlini dodaqlarına sıxıb hönkürtü ilə ağladı. O biri eli ilə ağarmış saçlarını qarşısında basımı qaldırdı. Onun da göz yaşlarını qərq olduğunu gördüm. Söz tapşırımdan daşınmaga, bir tərəfdən de göz yaşlarını saxlaya bilmişdim. Nəsa demək isteyirdim ki, gördüm zif selesi:

get, galib görən olar, - dedi.

Qalxdıım, onun solmıs yanagından öpüb, qapıdan çıxdım. Onu abedə olaraq iştirdim...

Qonaq evində qalb seher Bakuya qayıtdı. Geçə xəbor goldı ki, Səbinin hayatdan köçüb. İçəri otşa keçib, divanda oturdum. Əllərimi üzüma tutub, usaq kim ağlamanıq başladım. Sakitləşəndən sonra yoldaşuma Səbinənin rəhməti getdiyini ve sabah tacili kəndə getmək lazımlığını deydim.

Sohar tezden yola çıxdı ki, galib dəfn marasimine çatıq. Buz həyatı girində kənd camaati hamisə yığılmışdı. Atam mənənilə görüsəm üçün ayaga qalxdı, man *issə ona fikir vermədən canəza* olan otşa keçdim. Qadınlar hamisə ostraße, anam isə yuxarı başda oturmuşdu. Galib canəzənin bəzə tərəfində dizini yox qoyub, oturdu. Səbinənin üzündən öpəyi açdım, üzü sapşan saralırdım. Qolunu başın altına salıb, başını qaldırdım. Sonra üzünü üzümə qoyub, ağı deyə-deya ağladım. Mənim bu hərəketlərin qadınlar mat qalmışdır. Artıq yaşaşaq manin üçün adılaşmışdı. Başını yavaşça yastığın üstüne qoydum. Ona axıncı daşa baxıb, alımdan ödüm. Üzünü örtüb bayraq çıxdım. Hara baxırdıñ günzürün önləne Səbinə galirdi. Gözümə ondan başqa heç kim görünmürdü.